

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

לב.

עין משפט
נר מצוה

א מיי פילא הלכה ו
סעודתא הלכה א והכל
עס:
ב מיי עס הל"ב טושע
ח"מ עס הל' עדות
ג מיי עיטע הל' עדות
הלכה א סמו עשן קי
טושע ח"מ עס הל' עס
ט:
ד מיי עס הל' עדות
הלכה א סמו עשן קי
טושע ח"מ עס סעף
ז:
ה מיי עס הלכה ז
טושע עס קי עי:
ו הל' עיטע מל' עיטע
א ר' ד טושע ח"מ עס
סעף ז:
ז ה מיי עיטע מל'
עדות הל' א סמו עשן
קט טושע ח"מ עס
סעף א:

תורה אור השלם

1. מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה
לָכֶם בְּגֵר כַּאֲזָרְחָה יִהְיֶה בִּי
אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם:
וּיִקְרָא כֹד כַּב

רבינו חננאל

פ"ל אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות בדרישה
ובדרישה רב וואקסנין
וכו בענין דרישה וחקירה
בדיני ממונות וההיתר
שמן שומנו באחד בניסן
בשמיטה פ"ו וכח בו
והחול בו עדין אשכנז
והוא לאו הגדול ודבר
זה היו עמנו באחד
בניסן השטת כשר והעדים
שירים חייבנין שמה
אחרונה וכתבונו וזה
ס"ד בענין דרישה וחקירה
הכל אמרנין שמה זה
בכתיב חקירות דאיה
זה יאז שמה חקירה
עלה ולעמקנין תש"י
מחתינת דקנתי שטרי
חוב המרקמנין ספולין
ומתאחרים כשרים ודפא
הא לא קשיא. אה עדיפא
אמינה לאקטריי דאכא
למירט שט זה לא
תכן להיות מאוחר דלא
שכן אינש שט דהיתריה
וכב שטן שמיטה דמיר
ליה לשטריה קמיל כיון
ושרשיטת סופה ממונות
מייקי אמר אפשר דפרי
לי בתחלה לא באמצעייה
לפנין כתב שטן שמיטה
ושטן מאוחר וזה וכשר.
ומי' קשייה עומדת
שמי' חגיגה תנא לעולם
אפילו דיני ממונות
ומה
שטן אמר וחקירה [ענין]

אחד דיני ממונות. מה בין דיני ממונות לדיני נפשות אף על גב דשנים בתקירה ודרישה מדכתבי משפט אחד יהיה לכם לענין מילי דלמו בזכות וחובה אין להשוותם דלא שייך דדיני ממונות: **חיישינן** שמא איחרוהו. פ"ה איחרוהו מלכתוב עד אחד בניסן

וכתבוהו במקום שאומרים המומיין
ועל חנם דחק אלף י"ל כי ההיא דגט
פשוט (ב"ב דף קע"א. ושם) שטר שזמנו
כתוב בו צדקת או צעירה במשרי
שטר מאוחר הוא ובשר וכו' שטר
זה נכתב לפני אחד בניסן של שמיטה
במקום הכתוב בשטר ונמצא כשהגיע
אחד בניסן של שמיטה שהוא זמנו של
שטר לא היו בואותו מקום שהלכו
למקום אחר וא"ת מתי איירא משום
לחירותו כי לא יאחרותו נמי י"ל
להשטר כדלמך ש"א ידעיתו יומא
דלקניתו ביה כתובו יומא דלקניתו
ביה ושמה לא באחד בניסן נכתב
אלא אחרי כן במקום הכתוב בו וי"ל
דהכל בשטר מלה איירי דאין לכתוב
אלא יום שנכתב השטר דלא ליגבי
ממשעבדי שלא שיער ומהו משמע
מהכל דתליין מספק להשטר את
השטר וקשה לפר"ה לדיש פ"ק דר"ה
(דף ב. ושם) ואין להאריך כאן:

גומרין בו ביום בין לזכות בין לחובה דיני נפשות גומרין בו ביום לזכות וזבין שלאחריו לחובה לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב דיני ממונות⁶ הממאות והמהרות מתחילין מן הגדול דיני נפשות מתחילין מן הצד הכל כשרין לדון דיני ממונות ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים ליום וישראלים המשיאין לכהונה: **גמ'** דיני ממונות מי בעינן דרישה וחקירה ורמינהו⁷ שטר שזמנו כתוב באחד בניסן בשמיטה וזבאו עדים ואמרו היאך אתם מעידין על שטר זה והלא ביום פלוני עמנו הייתם במקום פלוני שטר כשר ועדיי כשרין חיישינן שמא איחרוהו וכתבוהו ואי סלקא דעתך בעינן דרישה וחקירה היכי⁸ חיישינן שמא איחרוהו וכתבוהו וליטעמך תיקשי לך מתני' ⁹שטרי חוב המוקדמין בפסולים והמאחרים כשרין ואי סלקא דעתך בעינן דרישה וחקירה מאוחרין אמאי כשרין הא לא קשיא דעדיפא מינה קאמרין דאפ' אחד בניסן בשמיטה דלא שכיחי אינשי דמוזפי דלזכא למימר שמא איחרוהו וכתבוהו דלא מרע לשטריה אפ"ה כיון דשביעית יסופה משמטת מכשרין מ"מ קשיא: סימן חרפ"ש: א"ר חנינא¹⁰ דבר תורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה ובחקירה שנאמר משפט אחד יהיה לכם ומה מעם אמרו דיני ממונות לא בעינן דרישה וחקירה כדי שלא תנעול דלת בפני לויין אלא מעתה

אפשר מפני עיניו הדין משנגמר הדין: הטהרות והטמאות. אם נא אדם לישאל על דבר
הגדול שבדיינים מה הוא אומר בדבר: מן הלא. מן הקטנים שמה יחייבנו הגדול ולא ירנו
(שמות כב) על דבריו של גדול ולקמן [ו]. רב כתיב בלא י"ד: פל כשרין. ואפילו ממזר: וישאלים
שפיא בנותיהם לכהנים: גב' ^ו נאחד בנין בשמיטה. לקמן מפרש אמאי נקט שמיטה:
בנין בשמיטה והוא בעל חוב על חבירו על ידי משכון או על ידי פרוצול שלא משמעון
דאש השנה של שמיטת ושבועות בנין ^ז אינה משמטת אלל בסופה דכתיב (דברים טו) ממקו
בעו: חיישן שמה איחרוהו ופסוהו. וקודם לכן ראו המלוה בתקום הכתוב בשטר והוטל
עד אחד בנין וכתבוהו במקום שאומרים המזימין ולא כתבו שם המקום שנכתב בו השטר
ואש"ג דלמרינן בגיטין (דף פ.) כי יתביחו בדיני כתובו בדיני ואש"ג דמימסרן לכו מילי
בהכי וההיא ענה טובה קמ"ל שלא יבאיהו לידי הוצאה ללא לימרו והלא ביום פלוני עמנו
הו מכדי דרישה ותקירה לאכחושי קא אמיה והיכא דקא מיתכחושו קמן ניקו אן מתרינן
מתרייתא אוריב מתמתינא דלמיא ומזיה בפי כל: שטרי חוב המוקדמין. ליכתב קודם
זמן מומן הכתוב שלא דין וקנסין היכא אטו איקורה ופסול אפי' מומן שני דלאשעריה
רזו אטו יודעים שכלוהו וקדמה לזמן הכתוב כאן: שרי. דמעלייתא היא דקא מחיל ליה לשעבודא
ואש"ג היכי מתרינן למילתא דשטרא ינמא זיפא הוא ולא ראו עדים החמומים זו את המלוה הזאת
על פה ולא יערוף לקוחות דמלוה על פה לא טרפא ממשעבדי דלית לה קלא: הא. דמקשת לי
יניה קלמרינן מתניתא דאוריבנא מינה העדיפה והחזיקה כח בדבר יותר מאותה משנה דאשמעין
קלמרי זו ביום לא הו מרעי למיתלייהו לכתוב שטר המלוה העשית קודם לכן כלומר זמן:
ין מן השמיטה שלא תשמוט מעותיהם דליכא למימר איחרוהו וכתבוהו דלא מרעי לשטרייהו שהכל
להלוות בזמן שמיטה: אפ"ה כיון דשביעית. אינה משמטת אלל בסופה דכתיב מקץ תלין באיחרוהו
דדדי: אמר רבי חנינא וכו'. ומתניתין דאורייתא קמי תקנתא וברייתא דרבנן בת תקנתא:
טעו

אחד דיני ממונות. בדרישה וחקירה. חקירות ודרישות שחוקרים את העדים שנאמר משפט אחד יהיה לכם ודדיי נפשות כתבי ודרשת וחקרת (דברים יא): **דיני ממונות בשלש.** הא ילפינן בפרק קמא (דף כג): **פוטחין.** תחלה במשאו ומתנו של דין: בין לזכות בין לחובה. בלחץ שטרלו צבא דדיי נפשות פותחין לזכות. ובגמרא [ע"ג] יליף לה: **מטין על פי אחד.** מטין את הדין אחר המרזיין על פי דיין אחד כגון שני אומרים וכלי ואחד חייב או איפסל: **ודיני נפשות מטין ע"פ אחד לזכות.** שנים עשר מוזנים ואחד עשר מחייבים וכלי אבל לחובה אין מטין אחר הרוב אלא אם הם רבו ומהמדיין לא כהדיין לא מהמדיין

המחזירין על התוכן שנים כל מחזירין
דברק קמא (דף ד.) לא מהיה אחרי
רבים לרעותי ודבריו מטהים אלא
לחוקמה כדאמר לקמן (דף יז:) לא
תטה משפט אציוקט) אבל אתה מטה
משפט שור הנסקל וכל שכן שאר
דיני ממונות: מחזירין. סותרין את
הדין לאחר שגמרוהו וידעו שטעו
מחזירין את הדבר בין לזכות בין
לחובה: ואין מחזירין לחובה. בגמרא^א
יליף לה: הכל מלמדן ואפי' תלמידים
היושבין לפני הדיינין ולא נתמנו בית
דין על כך: המלמד חובה. דין
שהתחיל תחלה להביא ראיות לחובה
יכול לחזור בו ולזכות: אינו חוזר
ומלמד חובה. סברה היא דבעינן
והיילוי. ובגמרא (דף ז.) מוקים לה
בשעת משא ומתן הוא דלא יחזר
דמעת שאתה אומר לו שלא לחזור
הוא מחזר אחר ראיות להעמיד
דבריו ושמה ימנא ראיות נכונות אבל
בשעת גמר דין שכבר חזר על כל
דבריו ונראה לו שאין דבריו נכונים
חוזר ומלמד חובה: דין ציוס. משא
ומתן של דין: גומרין ציוס. אם
רמז וכו' יליף בגמרא: דיני נפשות
גומרים בו ציוס לזכות וציוס של
אחריו לחובה. אם זיכיהו ציוס
ראשון פוסקין את דינו מיד והולך לו
אבל אם לא יכלו לזכותו ציוס ראשון
אין פוסקין את דינו לחובה אלא
מלינין את דינו עד למחר שמה ימנא
ציליה וכו': אבל צער צ. שאין
יכולין לגומרו למחר את ימיה צ. שאין

מסורת הש"ס

(א) ר"ה סה; (ב) בצדק
תשנה ל"ג מלת מורחז;
(ג) גינת (ט, ז) [מקפלת
מחטת פ"ח]; (ד) ד"ה מוס'
יחזק; (ה) ד"ה ס"ג
מקדש וכו' ותוס' בבורות
ל"ה; ד"ה אינא דלמרחן,
ב"מ י' עב. ר"ה ב. ד"ב
[ת. תוס' פ"ה פ"ה י"ח
מק: קטא; (ז) ל"ג ב;
במות קצב]; (ח) שמות
ל"ה; (ט) קס"ה; (י) לקמן
ל"ג; (כ) [בצדק ל"ה],
וכוליה;
(כא) לקמן ל"ה; (כב) ל"ג
אמר ד"ה שומן; (כג) כ"ה
ל"ה; (כד) [ב"ב
קטא].

גליון הש"ס

מתני' אחד דיני ממונות.
עין זכאים דף ע"ב תוס'
ד"ה אי:

מוסף רש"י

[illegible]